

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-

Nr.

I

Nr.

DĖL PATIKSLINTO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Aplinkos ministerija teikia po 2023 m. gruodžio 19 d. vykusio tarpinstitucinio pasitarimo patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. 1428 „Dėl Valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, nuo 2023 m. sausio 4 d. pradėjusi formuoti politiką žemės valdymo ir naudojimo srityje¹, siekdama įgyvendinti 2024 m. sausio 1 d. įsigaliosiančius Lietuvos Respublikos žemės įstatymo ir kartu priimtų įstatymų² pakeitimus (toliau – Įstatymų pakeitimai), rengia galiojančių poįstatyminių teisės aktų pakeitimų ir naujų poįstatyminių teisės aktų projektus.

Rengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. 1428 „Dėl Valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) pakeitimo projektą (toliau – Projektas) paskatino Nutarimo nuostatų ir sąvokų neatitiktis žemės tvarkymo srities įstatymų nuostatomis ir juose vartojamoms sąvokoms.

Pagal 2022 m. birželio 30 d. priimtą Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1311, nuo 2023 m. sausio 4 d. žemės tvarkymo ir geodezijos, kartografijos, erdvinio duomenų rinkinių tvarkymo ir Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros plėtojimo sričių politikos

¹ 2022 m. birželio 30 d. priimtas Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1311, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. spalio 26 d. nutarimas Nr. 1083 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimo Nr. 1138 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

² 2023 m. birželio 29 d. priimtas Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2115, 2023 m. birželio 29 d. priimtas Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 30-1, 35-1, 35-2 ir 66 straipsniais įstatymas Nr. XIV-2114 ir kartu 2023 m. birželio 29 d. priimti Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2125, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2121, Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės išigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2123, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 9, 20, 23, 25, 26, 30, 34, 37, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2122, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 31 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2129, Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2131, Lietuvos Respublikos kelių įstatymo Nr. I-891 10 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2132 ir kt.

formavimo funkcijos iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos perduotas Aplinkos ministerijai ir pakeistas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pavaldumas – jis perduotas Aplinkos ministerijai. Vyriausybės 2022 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos statuso ir pavadinimo pakeitimo“ nuspręsta pakeisti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos statusą iš įstaigos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos į įstaigą prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir pavadinimą – iš Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos į Nacionalinę žemės tarnybą prie Aplinkos ministerijos. Atsižvelgiant į tai, siekiant teisėkūros sistemiškumo, reiškiančiu, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, Projektu keičiamos nuostatos, kuriose tikslinamas Nacionalinės žemės tarnybos pavadinimas ir keičiamas jos padalinio pavadinimas „teritorinis padalinys“ į „administracinis padalinys“.

Parengtu Projektu taip pat siūloma atsisakyti nuostatos, kad prašymai teikiami Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba) administracijos padaliniui pagal žemės sklypo buvimo vietą, kadangi pasikeitus Tarnybos darbo organizavimo tvarkai prašymus galima teikti bet kuriam Tarnybos administracijos padaliniui, o iš jo prašymai elektronine sistema nukreipiami atitinkamam administracijos padaliniui pagal turimą darbo krūvį, pagal valstybinės žemės sklypo buvimo vietą ir t. t.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal 2024 m. sausio 1 d. įsigaliosiančias Žemės įstatymo 8 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatas sprendimą perduoti neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypą priima savivaldybės taryba, o valstybinės žemės panaudos sutartį sudaro savivaldybės meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius, keičiamose Valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklėse (toliau – Taisyklės) nurodoma, kad prašymas perduoti neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypą teikiamas savivaldybei.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta: „Viešojo administravimo subjektas gali reikalauti tik tų dokumentų ir informacijos, kurių nėra valstybės registruose (kadastruose), žinybiniuose registruose, valstybės informacinėse sistemose ir kitose informacinėse sistemose, finansuojamose iš valstybės ar savivaldybės biudžeto ir (ar) valstybės pinigų fondų.“ Atsižvelgus į tai, prašyme perduoti neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypą atsisakoma reikalauti perteklinės valstybės registruose prieinamos informacijos.

Atsižvelgiant į 2024 m. sausio 1 d. įsigaliosiančias Žemės įstatymo 36² straipsnio nuostatas, Taisyklės papildomos nuostata, kad savivaldybė ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo Žemės įstatymo 8 straipsnio 7 dalyje nurodytos Nacionalinės žemės tarnybos išvados (toliau – išvada) arba duomenų, patvirtinančių, kad išvados nereikia, nes suteikiamas panaudai valstybinės žemės sklypas neatitinka Žemės įstatymo 36² straipsnio 9 dalyje nurodytų kriterijų, gavimo dienos apie tai registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis informuoja panaudos gavėją. 3 darbo dienų terminas pasirinktas kaip optimalus gautai informacijai panaudos gavėjui išsiųsti.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo (redakcija, galiosianti nuo 2024 m. sausio 1 d.) 18 straipsnio 1 dalimi, asmenys sprendimus dėl valstybinės žemės įsigijimo, nuomos ar perdavimo neatlygintinai naudotis gali apskųsti teismui.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (redakcija, galiosianti nuo 2024 m. sausio 1 d.) (toliau – ABTĮ) 3 straipsnio 1 dalimi, administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus. Teismas nevertina ginčijamo teisės akto ir veiksmų (neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu – tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar viešojo administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, ar teisės aktas arba veiksmas (neveikimas) neprieštarauja tikslams ir uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo įgaliojimus (ABTĮ 3 straipsnio 2 dalis). Asmens skunde dėl sprendimo nesudaryti

valstybinės žemės panaudos sutarties panaikinimo būtų keliamas reikalavimas viešojo administravimo subjektui – valstybinės žemės patikėtiniui. Kadangi valstybinės žemės patikėtinis, priimdamas neigiamą sprendimą dėl valstybinės žemės panaudos sutarties sudarymo, veikia valstybinės žemės savininko vardu ir įgyvendina savininko, kaip civilinių teisinių santykių subjekto, funkcijas, keliamas ginčas yra civilinio teisinio pobūdžio, todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (redakcija, galiosianti nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. birželio 30 d.) 22 straipsnio 1 dalimi (teismams nagrinėti Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka priskiriami ginčai, kylantys iš civilinių, šeimos, darbo, intelektinės nuosavybės, bankroto, restruktūrizavimo, viešųjų pirkimų ir kitų privatinų teisinių santykių), turi būti nagrinėjamas bendrosios kompetencijos teisme.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, Taisyklėse reglamentuojama, kad ginčai dėl sprendimo perduoti neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypą, taip pat sprendimo prašymo netenkinti nagrinėjami bendrosios kompetencijos teisme.

Valstybinės žemės panaudos sutarties forma patikslinta pagal Taisyklių nuostatas, nustatančias, kas turi būti nurodyta valstybinės žemės panaudos sutartyje, taip pat papildyta nuostata, kad tais atvejais, kai sutartis sudaroma elektroniniu būdu, šalių atstovai sutartį pasirašo kvalifikuotais elektroniniais parašais, pasirašomas vienas sutarties egzempliorius, juo šalys pasidalina elektroninėmis priemonėmis.

Nutarime taip pat atsisakyta nuostatų, kurios nekuria pridėtinės vertės ir yra perteklinės.

Siūloma Nutarimo pakeitimo įsigaliojimo data – 2024 m. sausio 1 d., kadangi dalis Projekto rengiama pagal 2024 m. sausio 1 d. įsigaliosiančius Įstatymų pakeitimus.

Nepakeitus Nutarimo ir juo patvirtintų Taisyklių gali būti neįgyvendintos minėtų įstatymų nuostatos, kilti neaiškumų ir keblumų asmenims, norintiems gauti neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypą.

Priėmus Projektą, nuo 2024 m. sausio 1 d. bus užtikrinta sklandi valstybinės žemės sklypų perdavimo neatlygintinai naudotis tvarka.

Projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, nes Projekte neregamentuojami iki šiol neregamentuoti santykiai, teisinis reguliavimas nėra iš esmės keičiamas.

Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

Projekte reglamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

Projekte nėra sąvokų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Administracinė našta neskaiciuojama, skaičiavimai atlikti rengiant Žemės įstatymo pakeitimus.

Projektas teiktas derinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos ir valstybės įmonei Turto bankui.

Su Krašto apsaugos ministerija ir Vidaus reikalų ministerija Projektas suderintas be pastabų.

Į daugumą Teisingumo ministerijos, Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabų ir pasiūlymų atsižvelgta. Kitos šių subjektų, Turto banko pastabos ir pasiūlymai, į kurias neatsižvelgta, suderinti darbo tvarka.

Projektas patikslintas įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. gruodžio 18 d. išvadoje Nr. NV-3245 pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Patikslintas Projektas su valstybės įmone Turto banku suderintas darbo tvarka. Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime pastabų nepateikta.

Projektas skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Visuomenės pastabų ir pasiūlymų dėl Projekto negauta.

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės (vyresnioji patarėja, vykdanči Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vadovo funkcijas – Algė Staniūnaitė-Tonkich, tel. 8 695 17 731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt, patarėja – Erika Giedraitienė, tel. 8 696 75 865, el. p. erika.giedraitiene@am.lt) patarėja Kristina Šarkienė, tel. 8 696 82 995, el. p. kristina.sarkiene@am.lt.

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 8 lapai.
2. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas

K. Šarkienė, 8 696 82 995, el. p. kristina.sarkiene@am.lt